

Tisková zpráva

Postoje občanů k obraně ČR a členství v NATO – březen 2025

- ⊙ Česká veřejnost se v naprosté většině (89 %) shoduje, že suverenitu státu je třeba bránit za každou cenu. I přesto skoro dvě třetiny (63 %) respondentů pochybují o schopnosti České republiky ubránit se, pokud by k něčemu došlo.
- ⊙ Necelá polovina (47 %) respondentů nepovažuje obranu ČR za podstatnou, protože patříme mezi malé země, jejichž osud mají stejně v rukou velmoci, srovnatelný podíl občanů si ale myslí opak.
- ⊙ Dvě pětiny dotázaných (40 %) si myslí, že naše armáda je na srovnatelné úrovni s armádami západních zemí, ale srovnatelný podíl má za to, že výdaje na obranu jen zbytečně zatěžují rozpočet (39 %). U těchto dvou výroků převažuje nesouhlas nad souhlasem a vyjádřila ho přibližně polovina respondentů.
- ⊙ Téměř dvě pětiny (39 %) respondentů jsou s členstvím České republiky v NATO „rozhodně spokojeny“ a další rovněž téměř dvě pětiny (37 %) občanů jsou „spíše spokojeny“. Přibližně sedmina (13 %) dotázaných uvedla, že je se skutečností, že je Česká republika členem NATO, nespokojena.
- ⊙ Téměř dvě třetiny (65 %) dotázaných vyjádřily názor, že existence a jednání NATO působí příznivě na bezpečnost svých členů, přibližně tři pětiny oceňují její příznivý vliv na mír a stabilitu v euroatlantické oblasti (61 %) a na vzájemné vztahy mezi členskými státy (58 %).
- ⊙ Téměř čtyři pětiny českých občanů jsou přesvědčeny o potřebnosti Severoatlantické aliance v současné době, když polovina (50 %) ji označila za „rozhodně potřebnou“ a další téměř tři desetina (29 %) za „spíše potřebnou“.
- ⊙ Více než polovina (52 %) českých občanů by podpořila vytvoření evropského křídla v rámci NATO, nápad na vytvoření vlastní evropské armády nezávislé na Severoatlantické alianci kladně hodnotí více než dvě pětiny veřejnosti (43 %).
- ⊙ Z důvodu změny metodologie výzkumů CVVM nejsou výsledky prezentovaného šetření přímo srovnatelné s výsledky předchozích šetření. Více informací o nové metodologii lze najít v [této tiskové zprávě](#).

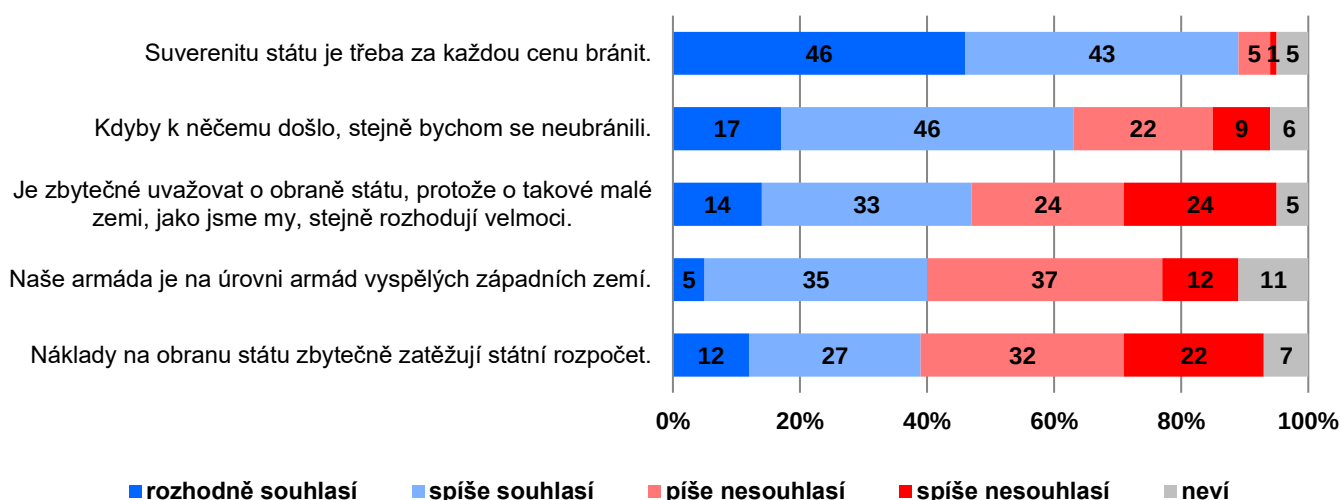
Zpracovala:
Naděžda Čadová
Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR
Tel.: 210 310 588; e-mail: nadezda.cadova@soc.cas.cz

V šetření, jež probíhalo v druhé polovině března 2025, Centrum pro výzkum veřejného mínění dotazovalo sadu otázek týkajících se postojů veřejnosti k obraně České republiky a k členství České republiky v NATO. V otázce na obranu státu vyjadřovali respondenti míru svého souhlasu či nesouhlasu s výroky spojenými s obranou suverenity státu, schopností ovlivnit vlastní obranu a s armádou České republiky.

Česká veřejnost se v drtivé většině (89 %) shodla na názoru, že suverenitu státu je třeba bránit za každou cenu. I přesto téměř dvě třetiny (63 %) respondentů pochybují o schopnosti České republiky ubránit se, pokud by k něčemu došlo, oproti necelé třetině (31 %) těch, kteří s tímto výrokem nesouhlasí. Necelá polovina (47 %) respondentů nepovažuje obranu ČR za podstatnou, protože patříme mezi malé země, jejichž osud mají stejně v rukou velmoci. Tato otázka ale rozděluje českou veřejnost na dva srovnatelné velké tábory, když opačný názor zastává rovněž necelá polovina (48 %) českých občanů. V případě úrovně naší armády mírně převažuje skeptické stanovisko, když s tím, že je česká armáda na úrovni armád vyspělých západních zemí, souhlasily dvě pětiny dotázaných občanů (40 %), necelá polovina (49 %) vyjádřila nesouhlas. Pokud jde o náklady na obranu, ty vnímají jako zbytečnou zátěž pro státní rozpočet téměř dvě pětiny (39 %) obyvatel ČR ve věku od 15 let výše, více než polovina (54 %) tento názor nesdílí (viz graf. 1).

Graf 1: Míra souhlasu/nesouhlasu s výroky o obraně (v %)¹

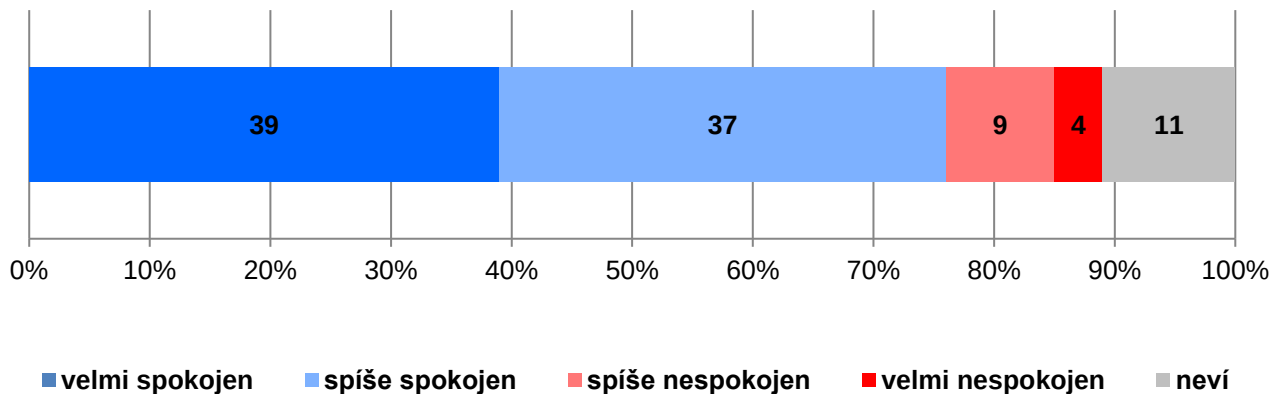
Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Panel Naše společnost PNS_2503, 14. – 26. 3. 2025, 1 037 respondentů starších 15 let, online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI.

Podrobnější analýza ukázala, že na rozložení odpovědí na uvedené otázky má vliv pohlaví, věk i vzdělání. Nejstarší generace jsou více pesimistické, jak ke schopnosti naší země se v případě konfliktu ubránit, tak častěji věří, že o takové malé zemi, jako je Česká republika, stejně rozhodují velmoci. Současně se mezi nimi výrazně častěji objevoval názor, že náklady na obranu jenom zatěžují státní rozpočet. U žen se v porovnání s muži výrazně častěji objevovala nerozhodná odpověď nevím (u mužů se její podíl pohyboval mezi 2 a 4 %, u žen mezi 8 a 17 %). Muži pak častěji souhlasili, že naše armáda je na úrovni západních zemí. Mezi lidmi bez maturitního vzdělání se častěji objevil souhlas s tím, že výdaje na obranu jsou zbytečné a že je rovněž zbytečné o obraně státu vůbec uvažovat, protože o tak malé zemi stejně rozhodují velmoci a v případě napadení bychom se stejně neubránili. Naopak lidé s vysokoškolským vzděláním ve zvýšené míře odmítají výrok, že výdaje na obranu jen zbytečně zatěžují státní rozpočet, že o všem stejně rozhodují velmoci, i to, že bychom se v případě napadení stejně neubránili.

V šetření jsme se dále zaměřili na postoje české veřejnosti k členství České republiky v Severoatlantické alianci (NATO). Všem respondentům byla položena otázka na spokojenost či nespokojenost s tímto členstvím (viz graf 2). Téměř dvě pětiny (39 %) respondentů jsou s členstvím České republiky v NATO „rozhodně spokojeny“ a další rovněž téměř dvě pětiny (37 %) občanů jsou „spíše spokojeny“. Přibližně sedmina (13 %) dotázaných uvedla, že je se skutečností, že je Česká republika členem NATO, nespokojena, když necelá desetina (9 %) veřejnosti se cítí být „spíše nespokojena“ a 4 % jsou rozhodně nespokojeny. Zbývajících více než desetina (11 %) respondentů uvedla, že na otázku neví odpověď.

¹ Znění otázky: „Na obranu státu existují nejrůznější názory. Přečtu Vám některé a Vy mi prosím řekněte, zda s nimi souhlasíte nebo nesouhlasíte. a) Suverenitu státu je třeba za každou cenu bránit. b) Náklady na obranu státu zbytečně zatěžují státní rozpočet. c) Naše armáda je na úrovni armád vyspělých západních zemí. d) Kdyby k něčemu došlo, stejně bychom se neubránili e) Je zbytečné uvažovat o obraně státu, protože o takové malé zemi, jako jsme my, stejně rozhodují velmoci.“ Varianty odpovědí: rozhodně souhlasí, spíše souhlasí, spíše nesouhlasí, rozhodně nesouhlasí.

Graf 2: Spokojenost/nespokojenost s členstvím ČR v NATO (v %)²

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Panel Naše společnost PNS_2503, 14. – 26. 3. 2025, 1 037 respondentů starších 15 let, online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI.

Spokojenost s členstvím naší země v NATO roste s rostoucím stupněm dosaženého vzdělání a zlepšujícím se hodnocením materiálních životních podmínek domácnosti, a naopak klesá s věkem. Mezi muži se výrazně častěji objevuje velká spokojenost, ženy v hodnocení členství častěji váhaly a volily možnost nevím. Z hlediska politických preferencí jsou pak spokojenější voliči současných vládních stran a Pirátů, méně spokojení naopak voliči ANO, KSČM nebo SPD.

Hodnocení členství naší země v NATO úzce souvisí také s názory respondentů na obranu ČR. Konkrétně lidé velmi spokojení s členstvím naší země v NATO současně věří, že suverenitu státu je třeba za každou cenu bránit a že naše armáda je na úrovni západních zemí, a naopak nesouhlasí s tím, že výdaje na obranu jen zatěžují státní rozpočet, že kdyby k něčemu došlo, stejně bychom se nedokázali ubránit, a že nemá o obraně vlastně vůbec smysl uvažovat, protože o malých zemích stejně rozhodují velmoci.

Prostřednictvím baterie otázek byly dále ve výzkumu zjišťovány názory na to, jak existence a jednání NATO působí na bezpečnost svých členů, na vztahy mezi členy a vztahy s nečleny organizace, mír a stabilitu a na řešení hrozby terorismu (viz grafy 3).³

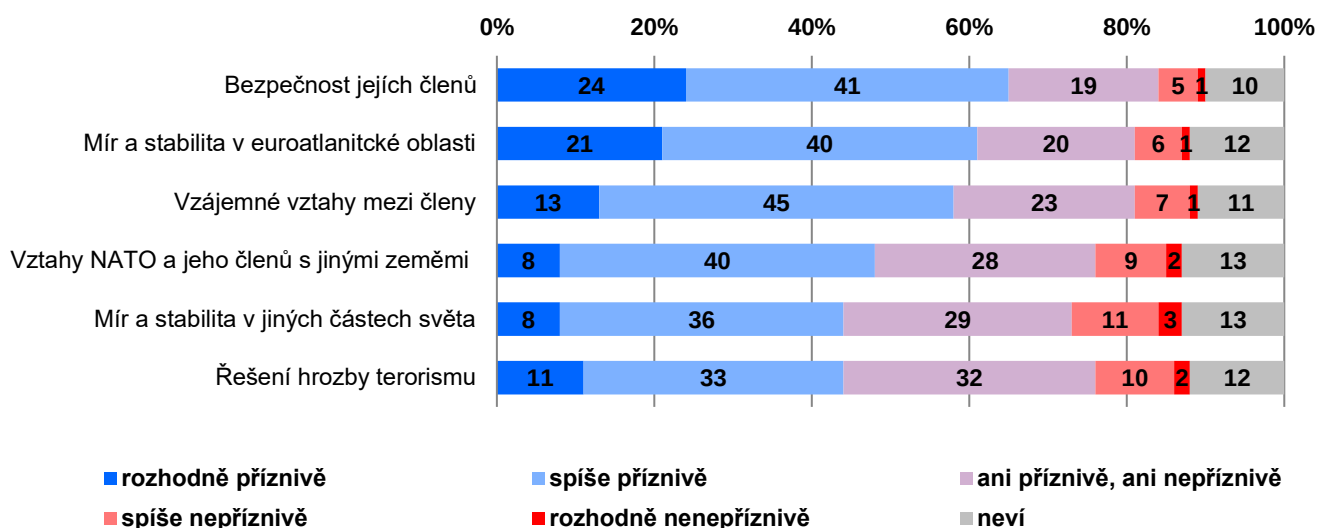
Téměř dvě třetiny (65 %) dotázaných vyjádřily názor, že existence a jednání NATO působí příznivě na bezpečnost svých členů, přibližně tři pětiny oceňují její příznivý vliv na mír a stabilitu v euroatlantické oblasti (61 %) a na vzájemné vztahy mezi členskými státy (58 %). Opačný názor u těchto tří výroků vyslovila jen necelá desetina dotázaných.

Necelá polovina dotázaných (48 %) pak za příznivý označila vliv NATO na vztahy mezi NATO a jeho členy a dalšími zeměmi. Shodně 44 % veřejnosti oceňuje pozitivní vliv existence a jednání NATO na mír a stabilitu v jiných částech světa a na řešení hrozby terorismu. Negativně je tento vliv naopak hodnocen o málo více než desetinou občanů.

² Znění otázky: „Jste spokojen/a, nebo nespokojen/a s tím, že ČR je členem NATO? Jste velmi spokojen/a, spíše spokojen/a, spíše nespokojen/a, velmi nespokojen/a?“

³ Znění otázky: „Jak příznivě, či nepříznivě podle Vás existence a jednání NATO působí na a) bezpečnost svých členů, b) vzájemné vztahy mezi členskými státy, c) vztahy NATO a jeho členských států s jinými zeměmi, d) mír a stabilitu v euroatlantické oblasti, e) mír a stabilitu v jiných částech světa, f) řešení hrozby terorismu?“
Varianty odpovědí: rozhodně příznivě; spíše příznivě; ani příznivě, ani nepříznivě; spíše nepříznivě; rozhodně nepříznivě.

Graf 3: Jak existence a jednání NATO působí na různé okolnosti (v %)

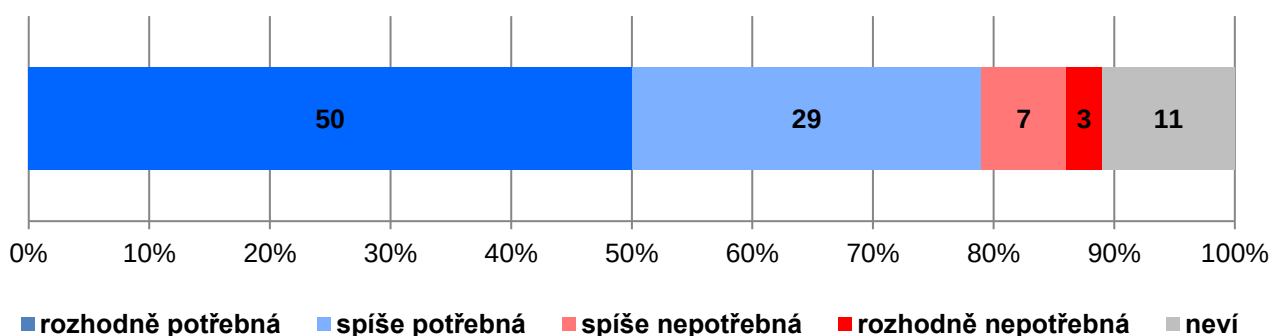

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Panel Naše společnost PNS_2503, 14. – 26. 3. 2025, 1 037 respondentů starších 15 let, online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI.

Pozitivní hodnocení se ve všech aspektech častěji objevuje u mužů, ženy jsou o málo skeptičtější a zejména se významně častěji kloní k nerozhodné odpovědi „nevím“. S výjimkou řešení hrozby terorismu se pak příznivější hodnocení objevuje i u lidí s vysokoškolským vzděláním, méně příznivě NATO v jednotlivých aspektech hodnotí lidé bez maturitního vzdělání. Výrazně se pak v názorech na existenci a jednání NATO projevují politické preference, když pozitivnější hodnocení se objevuje u voličů vládních stran, kritické naopak mezi voliči ANO, SPD a KSČM.

Ve výzkumu jsme se dále zajímali o to, zda je NATO považováno za potřebnou, nebo nepotřebnou organizaci.⁴

Graf 4: Je NATO jako vojenskopolitická organizace potřebná v současné době?

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Panel Naše společnost PNS_2503, 14. – 26. 3. 2025, 1 037 respondentů starších 15 let, online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI.

Téměř čtyři pětiny (79 %) českých občanů jsou přesvědčeny o potřebnosti Severoatlantické aliance v současné době, když polovina (50 %) ji označila za „rozhodně potřebnou“ a další téměř tři desetina (29 %) za „spíše potřebnou“.

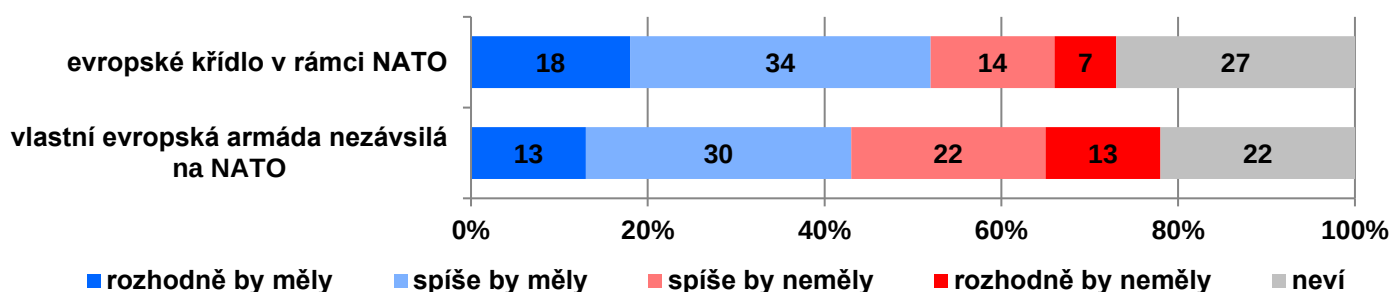
⁴ Znění otázky: „Jak byste hodnotil potřebnost existence NATO jako vojenskopolitické organizace v současné době? Řekl byste, že je...“ Varianty odpovědí: rozhodně potřebná, spíše potřebná, spíše nepotřebná, rozhodně nepotřebná.

Desetina občanů (10 %) míní, že organizace je nepotřebná, z toho 7 % ji považuje za „spíše nepotřebnou“ a 3 % ji označila za „rozhodně nepotřebnou“. Zbylých 11 % dotázaných se k této otázce neumělo vyjádřit a zvolilo odpověď „nevím“.

Přesvědčení o tom, že Severoatlantická aliance je „rozhodně potřebná“ je opět vyšší u mužů, ženy jsou skeptičtější, a především s odpovědí více váhají. Přesvědčení o potřebnosti NATO také roste s rostoucím stupněm dosaženého vzdělání, zlepšujícím se hodnocením materiálních životních podmínek vlastní domácnosti a je rovněž o něco vyšší mezi lidmi ve věku 20 až 29 let. Dělení dle stranických preferencí je zde stejné jako v případě spokojenosti se členstvím naší země v NATO, výrazně častěji jsou pak o potřebnosti této organizace přesvědčeni lidé, kteří v prezidentské volbě podpořili Petra Pavla, oproti voličům Andreje Babiše.

V poslední době se ve veřejném prostoru objevují diskuze o vzniku evropské armády, ať už ve formě evropského křídla v rámci Severoatlantické aliance, nebo jako samostatné armády, jež by byla na NATO nezávislá. V březnovém výzkumu jsme tak mimo jiné zjišťovali, co o tomto tématu soudí česká veřejnost.

Graf 5: Měly/neměly by evropské státy vytvořit evropskou armádu⁵

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Panel Naše společnost PNS_2503, 14. – 26. 3. 2025, 1 037 respondentů starších 15 let, online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI.

Více než polovina (52 %) českých občanů by podpořila vytvoření evropského křídla v rámci NATO, názor, že by evropské státy toto křídlo vytvářet neměly, vyslovila o něco více než pětina respondentů (21 %) a více než čtvrtina (27 %) si svou odpověď nebyla jistá. Nápad na vytvoření vlastní evropské armády nezávislé na Severoatlantické alianci kladně hodnotí více než dvě pětiny veřejnosti (43 %), více než třetina (35 %) se staví proti této myšlence a více než pětina (22 %) se nezaula žádné stanovisko a zvolila odpověď „nevím“.

Obě varianty evropské armády častěji odmítají lidé starší 65 let. Ženy se v porovnání s muži opět častěji k otázce nechtěly či neuměly vyjádřit. Z hlediska vzdělání se naopak výraznější rozdíly neobjevily. Souhlas s vytvořením evropské armády v obou uváděných variantách častěji vyjadřovali lidé, kteří jsou spokojeni s členstvím naší země v Evropské unii.

Zajímavá je pak souvislost těchto názorů s hodnocením dalších otázek vztahujících se k obraně a bezpečnosti. Podporu evropské armády v obou variantách častěji vyjadřují lidé, kteří samotné NATO považují za potřebné a s naším členstvím v něm jsou spokojeni. Z hlediska postojů k obraně se pozitivnější vyjádření směrem k vytvoření evropské armády objevila u lidí, kteří věří, že suverenitu státu je třeba bránit za každou cenu, pozitivně hodnotí úroveň naší armády, nepovažují výdaje na obranu za zbytečné a nesouhlasí s tím, že bychom se v případě napadení stejně neubránili a že o obraně státu je zbytečné uvažovat, protože o malých zemích stejně rozhodují velmoci. Ve vztahu k válce na Ukrajině pak podporu vytvoření evropské armády častěji vyslovili lidé, kteří se o tamní situaci zajímají, kladně hodnotí vládní kroky směrem k podpoře Ukrajiny a myslí si, že by Ukrajina měla dál bojovat a Rusku žádným způsobem neustupovat.

⁵ Znění otázky: „Myslíte si, že by evropské státy měly nebo neměly vytvořit a) evropské křídlo v rámci NATO, b) vlastní evropskou armádu nezávislou na NATO?“ Varianty odpovědí: rozhodně by měly, spíše by měly, spíše by neměly, rozhodně by neměly.

Odpovědi na obě otázky navíc spolu navzájem často souvisí. Konkrétně kladně se k oběma variantám evropské armády vyslovilo 34 % dotázaných, 15 % naopak obě varianty odmítá, 16 % souhlasí s vytvořením evropského křídla NATO, ale nikoliv už se samostatnou evropskou armádou nezávislou na NATO a u 5 % je to naopak.

Pro doplnění kontextu jsme porovnali názory na jednotlivé postoje k obraně a spokojenost s členstvím naší země v NATO (viz Tabulka 1).

Tabulka 1: Názory na obranu státu podle spokojenost/nespokojenosti s členstvím ČR v NATO (v %)

	Bránit suverenitu	Náklady na obranu - zátěž	Srovnatelná úroveň se západem	Stejně bychom se neubránili	Rozhodují velmoci
Velmi spokojen	95/3	21/77	52/40	46/49	24/74
Spíše spokojen	89/7	42/53	39/52	74/22	58/39
Spíše nespokojen	86/13	58/36	20/76	81/17	70/25
Velmi nespokojen	89/11	89/11	20/74	94/3	89/11

Poznámka: Hodnoty v tabulce představují součet odpovědí „rozhodně souhlasím“+„spíše souhlasím“/„spíše nesouhlasím“+„rozhodně nesouhlasím“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Panel Naše společnost PNS_2503, 14. – 26. 3. 2025, 1 037 respondentů starších 15 let, online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI.

V Tabulce 1 vidíme, že lidé, kteří jsou velmi či spíše spokojeni s tím, že je naše země členem NATO častěji považují úroveň naší armády za srovnatelnou se západními zeměmi, a naopak méně často zastávají názor, že armáda je zátěží rozpočtu, že o tak malé zemi jako je ČR rozhodují velmoci a že bychom se v případě napadení stejně neubránili.

Technické parametry výzkumu

Výzkum:	Panel Naše společnost, PNS_2503
Realizátor:	Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR
Projekt:	Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR
Termín terénního šetření:	14. – 26. 3. 2025
Výběr respondentů:	Vícestupňový stratifikovaný náhodný výběr
Strata:	Kraj (NUTS 3), velikost místa bydliště
Opora výběr:	Registr sčítacích obvodů a budov
Vážení dat:	Designové váhy zohledňují počet osob v domácnosti a kalibrační váhy zohledňující křížení velikosti místa bydliště proti NUTS2, a dále věk, vzdělání, pohlaví
Zdroj pro vážení dat:	Český statistický úřad
Reprezentativita:	Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let
Počet dotázaných:	1037
Metoda sběru dat:	Online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI
Výzkumný nástroj:	Standardizovaný dotazník
Otázky:	PM_40, PM_242, PM_150, PM_153, PM_243
Kód zprávy:	pm250514
Zveřejněno dne:	14. května 2025
Zpracovala:	Naděžda Čadová

Slovníček pojmů:

Popis výběru respondentů do Panelu naše společnost – Respondenti panelu jsou získáváni pomocí vícestupňového stratifikovaného výběru skupin s opakováním. Oporou výběru je Registr sčítacích obvodů a budov (RSO). Strata výběru jsou kraje ČR křížené s velikostí obce (66 strat). V rámci každého strata je primární jednotka výběru obec. Při výběru obce je zohledňován její počet obyvatel (větší obec má větší pravděpodobnost výběru) a výběr umožňuje opakování výběru obce. V rámci obce je vždy vybráno náhodně 6 adres budov opět s pravděpodobností podle počtu obyvatel budovy (s opakováním). V budově je náhodně vybrána jedna domácnost (bez opakování) a v domácnosti je náhodně vybrán jeden její člen. Tento postup společně s designovými vahami zohledňujícími počet obyvatel domácnosti a post-stratifikačními vahami zajišťuje reprezentativitu výběru vzhledem k cílové populaci.

Kvótní výběr – napodobuje strukturu základního souboru (u nás je to obyvatelstvo České republiky starší 15 let) pomocí nastavení velikosti vybraných parametrů, tzv. kvót. Jinými slovy kvótní výběr je založen na stejném procentuálním zastoupení vybraných vlastností. Pro tvorbu kvót používáme údaje z Českého statistického úřadu. V našich výzkumech jsou stanoveny kvóty na pohlaví, věk, vzdělání, region a velikost obce. Vzorek je tedy vybrán tak, aby procentuální podíl např. mužů a žen ve vzorku odpovídal procentuálnímu podílu mužů a žen v každém kraji ČR. Podobně je zachován procentuální podíl obyvatel jednotlivých krajů ČR, občanů různých věkových kategorií, lidí s různým stupněm dosaženého vzdělání a z různých velkých obcí.

Reprezentativní výběr je takový výběr z celé populace, z jehož vlastností se dá platně usuzovat na vlastnosti celé populace. V našem případě to tedy znamená, že respondenti jsou vybráni tak, abychom zjištěné údaje mohli zobecnit na obyvatele České republiky starší 15 let.

Vážení dat – způsob zvýšení reprezentativity souboru vzhledem k vybraným charakteristikám populace pomocí přiřazení váhy každému respondentovi. Váhy jsou vytvářeny pomocí metody iterativního proporčního vážení a pohybují se v rozsahu 0,333 až 3.

Centrum pro výzkum veřejného mínění (CVVM) je výzkumným oddělením Sociologického ústavu AV ČR. Jeho historie sahá do roku 1946, kdy jako součást Ministerstva informací začal fungovat Československý ústav pro výzkum veřejného mínění. Současné Centrum vzniklo v roce 2001 převedením svého předchůdce (IVVM) z Českého statistického úřadu do Sociologického ústavu AV ČR. Včlenění do vědecké instituce zaručuje kvalitní odborné zázemí a kredit pracoviště; jako součást akademického prostředí musí CVVM SOÚ AV ČR splňovat veškeré nároky a dosahovat tak té nejvyšší odborné úrovně. Hlavní náplní práce oddělení je výzkumný projekt Naše společnost, v jehož rámci je prováděno deset šetření ročně. Jedná se o průzkum veřejného mínění na reprezentativním vzorku české populace od 15 let, kterého se vždy účastní přibližně 1000 respondentů. Omnibusová podoba dotazníku umožňuje pokrýt velkou šíři námětů, a do šetření jsou proto pravidelně řazena politická, ekonomická i další obecně společenská témata. Jsou využívány jak opakované otázky, které umožňují sledovat vývoj zkoumaných jevů, tak náměty nové, reagující na aktuální dění. Díky dlouhodobému a kontinuálnímu charakteru je tento vědecký projekt zkoumání veřejného mínění v České republice ojedinelý.
